

Sr.No.14217

Exam Code: 214902

Subject Code : 5154

M.A. Music(Vocal) - 2nd Semester
(2721)

Paper-VI : An Analytical Study of Granthas

Time allowed: 2 hrs.

Max. Marks: 100

Note: There are EIGHT questions of equal marks. Candidates are required to attempt any FOUR questions.

1. Explain the concept of 'Sarna Chaturthi' which was done by Bharat.
2. Throw light on the major contributions in the book "Bhartiya Sangeet Vadya" by Dr. Lalmani Mishra.
3. Explain the concept of "Shudh Saptak" which has been described by Pt. Ahobal.
4. Write in brief about the role of instruments in the development of Swar and Raag.
5. What has been described by Pt. Vyankat Mukhi in Chaturdandi Prakashika.
6. Acharya Braspati has explained about the formation of Saptak. Write a note about it.
7. "Brahad Desi" Granth is based on what important subject. Write about it in detail.
8. Pt. Sharangdev has done one of the major contributions in the field of music. Explain the contribution done by him.

Contd....P/2

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

1. ਭਰਤ ਦੀ 'ਸਾਰਣਾ ਚਤੁਰਥੀ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ।
2. ਡਾ. ਲਾਲਮਣੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਾਦ' ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਪਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਓ।
3. ਪੰਡਿਤ ਅਹੋਬਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ 'ਸੁਧ ਸਪਤਕ' ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ।
4. ਸੁਰ ਅਤੇ ਰਾਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਦ-ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ, ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
5. ਪੰਡਿਤ ਵਿਅੰਕਟਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਚਤੁਰਦੰਡੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਕਾ ਵਿਚ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
6. ਸਪਤਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਅਚਾਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮਸਪਤੀ ਨੇ ਕੀ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
7. "ਬ੍ਰਹਮਦ ਦੇਸ਼ੀ" ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਵਿਸਤਾਰ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਡਿਤ ਸ਼ਾਰੰਗਦੇਵ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

Contd....P/3

(3)

(हिन्दी अनुवाद)

नोट: कोई चार प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

1. भरत की "सारणा चतुर्थी" संकल्पना को समझाइए।
2. डा. लालमणी मिश्र की किताब "भारतीय संगीत वाद्य" में किए गए उनके महत्वपूर्ण योगदान पर प्रकाश डालिए।
3. पं अन्नोबल द्वारा बताए गए "शुद्ध सप्तक" की संकल्पना को विस्तार से समझाइए।
4. स्वर और राग के विकास में वाद्य यंत्रों के योगदान की क्या भूमिका है, संक्षिप्त में समझाइए।
5. पं व्यकटमुखी द्वारा लिखित ग्रंथ चर्तदंडी प्रकाशिका में किस विषय पर वर्णन किया है? बताइए।
6. सप्तक निर्माण के बारे में आचार्य बृहस्पती ने क्या वर्णन किया है, संक्षिप्त में विवरण दीजिए।
7. "बृहद देशी" ग्रंथ किस विषय वस्तु पर आधारित है, विस्तार से उसके बारे में समझाइए।
8. संगीत के क्षेत्र में पं.शारंगदेव का बहुमूल्य योगदान रहा है। उनके योगदान के बारे में विस्तार से समझाइए।
